

Šolski center Novo mesto
Srednja zdravstvena in kemijska šola

Dvoje rok imaš in eno samo srce.

Mila Kačič

BILTEN

Novo mesto, november 2013

1963

ŠOLA PRAZNUJE

2013

PRAZNIK

Od danes za jutri,
iz ljudi za ljudi,
znanja, modrosti
šola naj kuje.

Naj smeje, žari se,
naj šola uči se,
naj pleše v radosti,
naj sanja v modrosti,
naj praznik praznuje,
se veselo raduje.

Jožica Rems, VMS

NAGOVOR DIREKTORJA

Veliko dijakov je vstopalo skozi vrata naše šole in številnim generacijam smo podajali znanje v prepričanju, da delamo najbolje zanje, da ubiramo poti, ki pripeljejo do poklica.

V preteklih petdesetih letih so se spreminjali izobraževalni programi, nazivi izobrazbe, dijaki pa so zmeraj ostajali podobni: vedoželjni mladostniki. Spreminjala se je tudi šola – nismo in ne bomo dovolili, da bi informacijska tehnologija izpodrinila prijazne medčloveške odnose, ki vladajo pri nas.

Naši dijaki se ne ukvarjajo zgolj z učenjem, temveč so aktivni na številnih drugih področjih. Pomembna se nam zdi odprtost do novih pobud in idej, zato jih spodbujamo h kreativnosti in aktivnemu sodelovanju pri raziskovalnih nalogah, mednarodnih projektih in različnih tekmovanjih.

Prepričani smo, da šola ni le prostor za prenašanje znanja ter preverjanje in ocenjevanje tega; je tudi prostor, kjer mladi preživijo veliko časa v enem izmed najpomembnejših obdobij svojega življenja. Zato se vseh petdeset let obstoja trudimo, da bi posredovali mladim več kot le faktografsko znanje.

Smo sodobna šola, ki se prilagaja potrebam lokalnega okolja. Tudi v prihodnje želimo biti prepoznavni v okolju s kakovostnimi izobraževalnimi programi in z dobrim strokovnim kadrom, saj vemo, da lahko le s skupnim delom uspešno poiščemo smer prihodnosti in nove poklicne možnosti.

Štefan David, univ. dipl. inž.
direktor

NAGOVOR RAVNATELJICE

V današnjem času hitrih sprememb je še kako pomembno zavedanje, da je znanje naše največje bogastvo. A kdor ga ima, mu ga nihče ne more vzeti. Tega se zavedamo tudi na naši šoli, kjer izobražujemo za pomembne in odgovorne poklice v službi človeka. Iz skromnih začetkov se je Srednja zdravstvena in kemijska šola razvila v šolo, ki izobražuje več kot 1000 dijakov, razporejenih v programih zdravstvena nega, bolničar-negovalec, kemijski, farmacevtski in kozmetični tehnik. Bogatijo nas leta, izkušnje, šola, družina, delo z ljudmi. Vzgojili in izučili smo mnogo mladih, ki so danes odlične medicinske sestre – doma, v Novem mestu, po Sloveniji, Evropi in svetu. Ustvarjalno mišljenje je mnoge pripeljalo tudi v druge poklice. Ponosni smo na vsakogar posebej, saj svet pripada tistim, ki zmorejo več.

Novo šolsko leto 2013/2014 s profesorji začenjamo polni novega elana, zagona in zanosa. Strmimo k napredku, novostim, vsemu tistemu, kar potrebuje moderna šola prihodnosti. Prizadevamo si doseči čim boljše strokovno znanje in splošno razgledanost naših dijakov, čim boljši učni uspeh, dijake vključiti v številne občolske dejavnosti, kjer bodo lahko izkazali svoje mnogotere talente in nadarjenosti. S pretehtano izbiro interesnih dejavnosti, ekskurzij in izpopolnjevanj tudi izven slovenskih meja nameravamo dijakom odpreti vrata v Svet.

Obenem pa se oziramo tudi v preteklost. V mladih skušamo razviti spoštovanje do vseh tistih predhodnikov, ki so postavljali temelje in ustvarili možnosti za današnje šolanje in izobraževanje. Leto 2013 je za nas še posebej pomembno leto, leto dogodkov in spominov na preteklost. Je leto, ko praznujemo in obeležujemo 140-letnico delovanja obrtnega šolstva v Novem mestu, katerega neposredni dedič je današnji Šolski center Novo mesto. Šolski center Novo mesto letos obeležuje svojo 30-letnico delovanja. Združuje Srednjo strojno šolo, Srednjo elektro šolo in tehniško gimnazijo, Srednjo zdravstveno in kemijsko šolo, Srednjo lesno in gradbeno šolo, Šolo za izobraževanje odraslih in Višjo šolo. Praznovanju se pridružujemo še s toliko večjim ponosom, kajti prav naša enota letos slavi častitljivi jubilej, 50-letnico obstoja zdravstvene šole v Novem mestu.

Ponosni smo, da ta častitljiva gospa, zdravstvena šola, praznuje abrahama. Vse najboljše ti želimo! Vse najboljše vsem bivšim in zdajšnjim dijakom, učiteljem, ravnateljem in vsem, ki so kakor koli povezani z zdravstveno šolo v Novem mestu. V ponos mi je povedati tudi to, da prav letos obeležujemo še eno častitljivo obletnico. Obeležujemo 10-letnico delovanja prostovoljstva na naši šoli. Dijaki zdravstvenih, pa tudi drugih usmeritev, kemijske, farmacevtske in kozmetične smeri, že deset let opravljajo plemenito prostovoljsko delo v Splošni bolnišnici Novo mesto, v Domu starejših občanov Novo mesto in drugih domovih za ostarele na Dolenjskem in v Beli krajini. S svojo srčnostjo, prijaznostjo in radodarnostjo krajšajo čas mnogim bolnikom in starostnikom v njihovem najbolj občutljivem trenutku življenja. Zato iskrene čestitke tudi vam, dragi prostovoljci in neutrudne mentorice!

Damjana Papež, prof.
ravnateljica

LETO 2013 ...

... je leto praznovanja. Je leto nizanja dogodkov, ki naj bi obeležili 50 let zdravstvene šole v Novem mestu. Skozi leto poskušamo na poseben način obeležiti rojstni dan, da bi praznovali vsi, ki smo povezani s šolo – dijaki, učitelji, medicinske sestre, zdravstveni tehniki in vsi, ki so kakor koli pripomogli, da je šola danes to, kar je, in da izobražuje ljudi s srcem, znanjem in prijaznostjo.

Kaj vse smo že pripravili?

Na šolo smo povabili prvo generacijo dijakinj zdravstvene šole, ki so se izobraževale med leti 1963 in 1967. Skupaj smo obujali spomine, si ogledali šolo, specialne učilnice za zdravstveno nego ter trajno zgodovinsko razstavo.

Organizirali smo medgeneracijsko srečanje z upokoženimi medicinskimi sestrami, ki so na zdravstveni šoli poučevale in vzgajale od leta 1963.

Z gospo Ljubico Glücks smo na šoli opravili intervju, saj je šolo vodila v šolskem letu 1978/79 ter od 1984 do 1990.

Dijake šole smo povabili k sodelovanju na literarnem, likovnem in fotografskem natečaju, kjer so ustvarjali na temo Srce, znanje in prijaznost. Nastala so čudovita razmišljanja in umetnine. Nagrajene prispevke si lahko preberete in ogledate tudi v nadaljevanju.

In kaj sledi?

Pred nami je svečana otvoritev razstave Petdesetletna zgodovina zdravstvene šole, ki bo 14. novembra 2013 v avli novega prizidka Šolskega centra.

Vrhunec vseh praznovanj pa bo 20. novembra 2013 s svečano akademijo, na kateri bomo povezali 50-letnico zdravstvene šole s 30-letnico delovanja Šolskega centra Novo mesto.

Vsi dogodki in prireditve so namenjeni nam – vsem, ki smo in smo bili kakorkoli povezani s šolo. Vsak izmed nas pa predstavlja delček zgodovine, je del sedanjosti in delček mozaika, ki bo ostal znanjem, da ga bodo gradili naprej.

Janja Florjančič, prof.

SREDNJA ZDRAVSTVENA IN KEMIJSKA ŠOLA SKOZI ČAS

Zametki zdravstvene šole v Novem mestu segajo v čas druge svetovne vojne, ko je v okolici Novega mesta potekalo organizirano izobraževanje medicinskih delavcev. Sanitetna šola za četrte bolničarje je začela delovati konec septembra 1943 v Dolenjskih Toplicah, nato v Črmošnjicah in končala v bolnišnici v Žužemberku. Pouk je potekal mesec dni.

Leta 1956 je bila na predlog Sveta za zdravstvo Občinskega ljudskega odbora Novo mesto zaradi potreb po usposabljanju učencev za strokovno nego bolnikov v zdravstvenih, socialnozdravstvenih in socialnih zavodih ustanovljena šola za bolničarje kot nižja strokovna šola internega tipa. Izobraževanje za bolničarje je trajalo eno šolsko leto in je bilo ukinjeno leta 1961.

Zaradi razvoja zdravstva na Dolenjskem in posledično potreb po usposobljenem kadru je bila leta 1963 ustanovljena Šola za zdravstvene delavce in s šolanjem je pričela prva generacija medicinskih sester – 40 dijakinj, ki so do leta 1966 imele pouk v prostorih zavoda za rehabilitacijo, saj šola ni imela lastnih učilnic in kabinetov. Prvi vršilec dolžnosti ravnatelja je bil do leta 1965 Slavko Vute; strokovne predmete in praktični pouk so poučevali zdravstveni delavci iz novomeških zdravstvenih ustanov, ostale predmete pa zunanji sodelavci oz. zaposleni na drugih šolah.

Leta 1964 je šola zaradi želje po dodatnem znanju zaposlenih delavcev v zdravstvenih ustanovah Novega mesta organizirala oddelek srednje šole za odrasle.

Od leta 1965 do 1971 je šolo vodil profesor Jože Škufca in od leta 1966 si je šola šolske prostore delila z družboslovno in ekonomsko srednjo šolo na Ulici talcev. Dijaki so imeli pouk skozi cel dan, saj je praktični pouk potekal v dopoldanskem času v zdravstvenih ustanovah Novega mesta, popoldne pa v prostorih šole še teoretični pouk. Vseskozi se je vpis povečeval, saj je bilo leta 1970 že 274 vpisanih dijakov, na kar je prav gotovo vplival nov program. V šolskem letu 1970/71 je namreč poleg ambulantnobolnične smeri z izobraževanjem pričela prva generacija sester pediatrične smeri, v šolskem letu 1978/79 pa se prične izobraževanje za zobozdravstvene asistentke.

V šolskem letu 1972/73 je ravnatelj šole postal Milan Smerdu, od leta 1973 do 1978 pa je bila ravnateljica Vlada Eržen. V šolskem letu 1978/79 ravnateljstvo prevzame Ljubica Glücks, med leti 1979/80 do 1983 pa Ana Blažič. Ravnatelji in ostali pedagoški delavci šole so si prizadevali, da bi izboljšali delovne in materialne pogoje, da bi bila vzgoja in izobraževanje kvalitetnejša in da bi dijaki pridobili znanja za opravljanje poklica ali nadaljnje izobraževanje.

Za zdravstveno šolo je bilo pomembno šolsko leto 1980/81, saj se je 1. septembra preselila v nove prostore Centra za usmerjeno izobraževanje v Šmihelu. Pouk se je izvajal samo v dopoldanskem času in tako so se izboljšali delovni in učni pogoji za dijake in zaposlene. V naslednjem šolskem letu je šola z usmerjenim izobraževanjem dobila program zdravstveni tehnik, z njim pa se je povečal obseg splošnoizobraževalnih predmetov. Istočasno je šola izobraževala dijake tudi v dveletnem programu za bolničarje, in sicer štiri leta, po prenovi programa pa je bil program bolničar kot redni program za mladino ukinjen. V šolskem letu 1983/84 se je zdravstvena šola združila s Srednjo šolo tehniških usmeritev v Srednjo šolo tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič Novo mesto. V tem šolskem letu ravnateljsko mesto spet prevzame Ljubica Glücks.

Leta 1984 se je zdravstveni usmeritvi pridružila kemijska usmeritev, ki je bila od leta 1980 do 1994 dislocirani oddelek Srednje kemijske šole Ljubljana, in je občasno delovala v okviru Izobraževalnega centra za tehniške stroke že od srede sedemdesetih let. Leta 1989 se je pridružila še farmacevtska usmeritev, ki je imela v Novem mestu že nekajletno tradicijo, saj je med šolskimi leti 1977/78 in 1983/84 deloval oddelek farmacevtske usmeritve kot dislocirani oddelek Srednje šole za farmacijo in zdravstvo Ljubljana. V letih od 1984 do 1987 šola

izobražuje opraviljalce farmacevtskih naprav še vedno kot dislocirani oddelek Srednje šole za farmacijo in zdravstvo Ljubljana.

Devetdeseta leta 20. stoletja so šoli prinesla kar nekaj sprememb, saj se je leta 1990 preimenovala v Srednjo šolo tehniških in zdravstvene usmeritve Novo mesto, leta 1992 pa v Srednjo tehniško in zdravstveno šolo Novo mesto. V letih od 1990 do 1992 je ravnateljsko vlogo zdravstvene šole prevzela Zvonka Krištof v sodelovanju s Petrom Šterkom, po letu 1992 pa zdravstveno šolo vodi sama.

V prvih letih izobraževanja za poklice kemijske stroke so v Novem mestu organizirali šolanje za poklica kemijski tehnik, ki so ga vpisovali vsako tretje leto, in kemijski procesničar. Leta 1994 se dislocirani oddelek kemijske usmeritve priključi zdravstveni šoli Novo mesto, 23. maja 1996. leta pa pravni naslednik srednje tehniške in zdravstvene šole postane Šolski center Novo mesto, ki ga poleg Poklicne in tehniške strojne šole, Poklicne in tehniške elektro šole, Poklicne in tehniške gradbene in lesarske šole sestavljata tudi Strokovna zdravstvena in poklicna ter tehniška kemijska šola ter Višja strokovna šola.

V šolskem letu 1998/99 se je ponovno uvedel triletni strokovni program za poklic bolničar-negovalec in v prvi letnik sta vpisana kar dva oddelka dijakov. Leta 2001/02 se je triletni program nadgradil v poklicno tehniško izobraževanje za poklic tehnik zdravstvene nege za tiste dijake, ki so končali program poklicnega izobraževanja bolničar-negovalec. Program zdravstveni tehnik se je v šolskem letu 1999/2000 prenovil in preimenoval v tehnik zdravstvene nege. Z novimi programi se povečuje tudi vpis dijakov in v šolskem letu 2002/03 se na šoli izobražujejo 703 dijaki za poklic tehnik zdravstvene nege, kemijski tehnik in bolničar-negovalec.

24. julija 2003 postane pravna naslednica Strokovne zdravstvene in poklicne ter tehniške kemijske šole Srednja zdravstvena in kemijska šola, ki je tudi ena izmed organizacijskih enot Šolskega centra Novo mesto.

Ker želi šola ponuditi mladim čim več raznolikih in zanimivih programov, je bil leta 2007 na novo vpisan štiriletni program srednjega strokovnega izobraževanja farmacevtski tehnik, leto pozneje pa še kozmetični tehnik. Dijaki se za poklic farmacevtskega tehnika izobražujejo v dveh oddelkih, za kozmetičnega tehnika pa v enem. Leta 2008 mesto ravnatelja zasede Miran Grom, ki šolo vodi do leta 2013. S šolskim letom 2013/14 pa je mesto ravnatelja šole prevzela Damjana Papež.

Iz skromnih začetkov, ko je bilo v prve izobraževalne programe vpisanih 40 dijakinj, se je Srednja zdravstvena in kemijska šola razvila v šolo, ki izobražuje več kot 1000 dijakov v programih srednjega strokovnega, srednjega poklicnega in poklicno-tehniškega izobraževanja, in sicer v izobraževalnih programih zdravstvena nega, kemijski tehnik, farmacevtski tehnik, kozmetični tehnik, bolničar-negovalec in zdravstvena nega – pti. Dijaki pridobijo strokovna in splošna znanja, spretnosti in navade, ki so potrebne za samostojno, odgovorno in samozavestno opravljanje poklicnih nalog ali uspešno nadaljevanje izobraževanja.

Janja Florjančič, prof.

Križemsvet gredo stopinje,
križemsvet gazí po snegu.
Bogve, kdo je šel pred mano,
bogve, kdo za mano gre.

Kajetan Kovič

SPOMIN NA LETO 1963

Kot petnajstletna deklica sem odšla prvič od doma. V Novem mestu so se tedaj odpirala vrata nove šole – za medicinske sestre. Vpisala sem se in začelo se je novo poglavje v mojem življenju.

Prag šole sem prestopila v tesnobi in s strahom v srcu. Neznani kraj, neznano mesto, v razredu neznana dekleta in fantje z vseh koncev Slovenije. Spoznavanje je bilo videti tako kot v Babilonu – vsi smo govorili, a vendar se nismo razumeli – govorili smo vsak v svojem narečju. Narečja smo sprva s pridom uporabljali pri ocenjevanju. Če sem bila premalo pripravljena, sem govorila v gorenjskem narečju in zelo hitro. Profesor ni vsega razumel in verjel je, da sem dobro odgovarjala.

Pouk je potekal v popoldanskem času. Praktični del pouka smo opravljale v bolnici vsak dan od šeste do dvanajste ure, tudi ob sobotah.

V šoli smo imeli uniforme – črne haljice. Nismo smele imeti nakita, pa tudi ličil ne, lasje so morali biti speti. Imeli smo tudi "horalegalis", to je pomenilo, da dijaki po 19. uri nismo smeli na ulice. Tudi predstav po tej uri nismo smeli obiskovati.

Nekoč sem prišla k pouku oblečena v črno haljico, lase pa sem počesala v dva repka, tako kot Pika Nogavička. Pouk se je pričel. Bila je ura slovenščine. Profesor je predaval. Naenkrat se je ozrl po razredu, pokazal z roko in zavpil: »Ti, daj tole dol!« Vse smo se spogledale in nismo vedele, kaj profesor hoče. Ozirale smo se okoli, če je katera naličena. Tiste, ki so imele prstane, so jih hitro skrile pod klop. Profesor je gledal srepo, se pomikal po razredu, prišel do mene, pokazal na moje lase, spete v repke, in zakričal: »Deklica, dajte to, to dol, taka ne boste hodila v šolo!«

Pri praktičnem delu v bolnici smo tudi nosile uniforme – modre oblekice in bele predpasnike ter pokrivalo. Seveda pravila o oblačenju, nakitu, ličenju so veljala enaka kot pri pouku, lahko rečem, da so bila celo strožja.

V bolnici nas je sprejela sestra Marija. Izgledala je strogo in urejeno. Dijakinje je postavila v vrsto, pregledala roke, nohte, oblačila in seveda kape, pod katerimi so morali biti strogo speti lasje.

Po uvodnem pozdravu nas je nagovorila: "Dekleta, medicinska sestra mora dobro poslušati in opazovati!"

Odpeljala nas je v bolniško sobo na travmatologiji. Tresoča sem se ozrla po bolnikih. V sobi je ležalo osem bolnikov ob steni. Sredi sobe, na ozki, čudni postelji je ležal fantič mojih let. Glava mu je bila pritrdjena v nekakšen oklep, telo pa je negibno ležalo na ozki postelji. Približala sem se in opazila samo velike, prestrašene oči. Bila sem v šoku. Deček je padel s česnje in postal invalid tetraplegik. Mojega prvega stika z bolniki ne bom nikoli pozabila.

Majda Ferbar

dijakinja prve generacije ŠZD Novo mesto

ZGODBA O DOJENČKU

Na srednjo zdravstveno šolo me vežejo lepi spomini, predvsem na praktični pouk.

Preden smo začele s prakso v bolnišnici, smo imele vaje v kabinetu na rehabilitaciji. To je bila majhna sobica, skromno opremljena. Za nego odraslega bolnika smo imele bolniško posteljo. Učenke smo legle v posteljo in druga na drugi delale praktične vaje: menjava posteljnine, posteljna kopel itd.

Na vrsto je prišla tudi nega dojenčka/otroka. Ker lutke nismo imele, smo tega na začetku nadomestile z majhno igralko – punčko. Spomnim se celo, da smo v klobčič zvile blazino in si predstavljale, da je to dojenček. Ja, res smo morale imeti fantazijo, da smo lahko opravljale prakso in se pripravljale za resnično delo.

Moja teta je bila poročena v Avstriji. Nekega dne smo se doma pogovarjali, kako težko previjamo zvito blazino in teta mi je obljubila, da bo pogledala, če se v Avstriji dobi večja punčka, na kateri bomo lahko opravljale vaje.

Kmalu po našem pogovoru se pripelje teta na obisk in v veliki škatli mi prinese darilo. Nisem mogla verjeti, da je bil v škatli majhen "dojenček". Seveda me je takoj zaskrbelo, kakšen bo račun. Za ta nakup smo se dogovorili doma za mizo, brez vednosti šole. Sploh se nisem upala vprašati za ceno. Ker je bil "dojenček" tako lep, velik in tako "taprav", so se mi v glavi prelivale skrbi in strah. Imela sem nekaj prihranjenega denarja. Pri sebi sem sklenila, da če mi šola nakupa ne bo odobrila, bom teti dala svoje prihranke. Bilo mi je težko. Oče je bil upokojen, mami brez prihodka, jaz sem bila edina, ki sem imela nekaj prihrankov. V skrajnem primeru bom teti "dojenčka" vrnila, so me začele preganjati misli. Kaj, če ga ne bo mogla vrniti v trgovino? Kaj pa bo ona z njim? To so bile zelo dolge minute, nihče ni upal postaviti vprašanja: »Koliko stane ta dojenček?«

Končno mi je teta odgovorila, da nimam toliko denarja, da bi ga plačala, zato naj ga v svojem in njenem imenu podarim šoli. Globoko sem se oddahnila in ga naslednji dan s ponosom nesla v šolo in ga s še večjim ponosom podarila.

Vsi, učenke, ravnatelj, še posebno pa sestra, ki nas je učila nego otroka, smo bili zadovoljni in srečni, ker smo dobili novega člana na srednji šoli za medicinske sestre.

Polona Henigman
dijakinja prve generacije ŠZD Novo mesto

PRVA GENERACIJA ZDRAVSTVENE ŠOLE

Bilo je davnega leta 1970, ko smo se v lepem jesenskem jutru 1. septembra zbrale učenke prve generacije Zdravstvene šole Novo mesto – otroška smer, pred šolo, katere sedež je bil na Ulici talcev v Novem mestu.

Za nas prvošolke je bil to svečan in pomemben dan, ker smo se z velikimi vprašanji prvič podale same, daleč od doma, staršev in varnega družinskega kroga.

V razredu, kjer se je zbralo 34 dijakinj, nas je prijazno pozdravil ravnatelj Jože Škufca, ki je z odločnim glasom povedal, kaj nas čaka v naslednjih štirih letih šolanja. Nadaljevala je naša razredničarka Jožica Vrščaj. Takoj nam je bila všeč in nekoliko bolj sproščene smo poslušale, ko nam je razlagala hišni red in nekoliko neobičajna pravila šole.

Že prvi dan nas je presenetil uvod v naše šolanje. Prvo šolsko uro smo imele fiziko. Profesor z Gimnazije Novo mesto, ki nam je predaval, nas je takoj postavil na realna tla. Nobena ni imela nobenega znanja, bile smo »kure in koze«. Bil je strah in trepet skozi prvo šolsko leto. Na koncu letnika nas je pohvalil in bil vesel, da nas je nekaj naučil.

V prvem letniku je bilo veliko prilagajanja na nov šolski režim. Pouk smo imele vsak dan od 13.15 do 19.20 zvečer, v soboto pa od 8.00 do 12.00. Obvezno je bilo nošenje šolskih halj, ki so bile v barvah, barve pa so pomenile, v kateri razred spadamo. Naš razred je nosil halje rjave barve. Dekleta nismo smela nositi dolgih ali kratkih hlač, torbe so morale imeti dve roči, bog ne daj, da bi jih nosile na rami. Nismo smele biti naličene, pa še kaj bi se našlo, kar je bilo prepovedano.

Tekli so dnevi, tedni in meseci. Med nami se je stkalo prijateljstvo, bile smo vedno bolj vesele in upale na vse najboljše. Že prvi mesec nas je zapustilo nekaj sošolk, tako da nas je bilo na koncu prvega letnika 26.

Naslednja leta šolanja so bila približno enaka, le da ni bilo več pouka ob sobotah. Imele smo praktični pouk v dopoldanskem času, od 6.00 do 11.00 trikrat na teden, pouk pa vsak dan v popoldanskem času. Praktični pouk smo opravljale v Splošni bolnišnici Novo mesto, v vrtcu, Zdravstvenem domu Novo mesto in Zavodu za zdravstveno varstvo Novo mesto. V tretjem letniku pa smo med zimskimi počitnicami imele še šestdnevni praktični pouk na Psihiatrični kliniki v Ljubljani. Tako smo poznale delo na vseh oddelkih, ki je bilo zelo različno.

Največ praktičnega dela pa smo opravljale na Otroškem oddelku v Splošni bolnišnici Novo mesto, kjer smo imele odlično inštruktorico Jožico Vrščaj, ki nas je skozi vsa leta šolanja skrbno učila in vodila. Bila je tako rekoč naša mama. Imele smo pa tudi skrbnega »očeta«, ki nas je vodil vsa leta šolanja v šoli kot predavatelj in kot predstojnik Otroškega oddelka. To je še danes spoštovan in ugleden pediater prim. dr. Alojz Boh. Veliko nas je naučil o pediatriji. V razred je prihajal z dnevnikom in ređovalnico, nikoli ni imel nobenega pripomočka. V vsem štiriletnem šolanju nam je predaval tako, da smo si vse lahko zapisovale v zvezke, brez da bi bil izpuščen samo en stavek. Res je enkrat profesor in zdravnik, saj sem z njim po končanem šolanju delala na otroškem oddelku vse do upokojitve. Predavatelji ostalih strokovnih predmetov so bili zdravniki in medicinske sestre iz novomeške bolnišnice.

Imeli smo tudi tridnevni maturantski izlet skupaj sošolkami iz »b« razreda, v katerem je bil en fant. Spremljale so nas razredničarka in učiteljice naše šole, ki so izlet organizirale in skrbele za nas. Z avtobusom smo potovali preko Mostarja, Sarajeva, Splita do Makarske.

Junija 1971 so se novomeški srednješolci udeležili prireditve »Zlet bratstva in enotnosti« v Sisku na Hrvaškem, ki pa se ga nisem udeležila, ker sem dobila sestrico, čez štiri dni pa mi je umrl še oče. Žalostno leto se je zame kljub vsej žalosti končalo uspešno.

Prišel je čas priprav na maturo in sama matura. Kot vsak maturant smo se tudi me intenzivno pripravljale. Praktični del mature smo opravljale na Otroškem oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, teoretični del pa iz pediatrije, infekcijske bolezni, slovenskega jezika in družbene ureditve SFRJ na šoli. Vse smo uspešno opravile maturo junija 1974.

Po končani maturi smo se razpršile po celotni Sloveniji. Nekatere so nadaljevale šolanje, druge pa so se zaposlile.

Naslednje leto (junija 2014) bo minilo 40 let, odkar smo uspešno končale srednjo medicinsko šolo in dobile naziv srednja medicinska sestra – otroška smer. Bile smo prva generacija otroških sester v Novem mestu, ki je uspešno končala šolanje.

Jožica Mikec
dijakinja prve generacije otroške smeri

SRCE ZA POKLIC

Moji spomini na srednjo šolo so zelo lepi, saj smo bili majhen razred, med sabo zelo prijateljski. Imeli smo dobre profesorje in na šoli je vladal red. Z lahkoto sem bila odličnjakinja, čeprav sem se zelo malo učila in tudi sicer z rednim poukom nisem imela veliko dela.

Na šoli je bilo veliko možnosti za dodatno delo, in sicer raziskovalne naloge z različnih področij in ne samo s področja zdravstvene nege, dodatno učenje tujih jezikov in podobno. Odlično sem se počutila, vendar me je skrbelo, kako bom opravila sprejemne izpite na medicinski fakulteti.

Program srednje zdravstvene šole ni bil naravnano samo v splošno-izobraževalne predmete, zato nam je določenih znanj, ki smo jih potrebovali za sprejem na medicinsko fakulteto, primanjkovalo. Za sprejemne izpite sem se morala dodatno učiti in tudi prvi dve leti na medicinski fakulteti sem morala študirati bistveno več kot gimnazijci. Vse skrbi pa so bile pozabljene, ko so se na medicinski fakulteti začeli klinični predmeti, anatomija, latinščina in podobno, saj sem bila pri teh predmetih v prednosti pred takratnimi gimnazijci. Študij mi je tekel zelo dobro in uspešno, po opravljenem pripravništvu pa sem se odločila za specializacijo iz pediatrije.

Po končani medicinski fakulteti sem na srednji zdravstveni šoli v Novem mestu nekaj mesecev tudi poučevala. To je bila zelo zanimiva in koristna izkušnja. Učila sem dijake 2. letnika, in sicer somatologijo. Bili so zelo pridni in so z zanimanjem sodelovali pri pouku.

Sedaj sem predstojnica Otroškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto. Moje delo je zanimivo in nikoli dolgočasno, saj ne srečaš dveh otrok z istim bolezenskim stanjem. Delam z bolnimi otroki od rojstva pa vse do 18. leta starosti. Kot predstojnica Otroškega oddelka imam še dodatne vodstvene naloge. Med svojim delom spoznavam ogromno zanimivih ljudi, ne le bolnikov in njihovih staršev, temveč tudi druge zunanje sodelavce in ljudi, ki so kakorkoli povezani z našim oddelkom. Delo je lepo, a tudi naporno. Le redko lahko odidem domov, ko se delovni čas konča. Imam tudi veliko dežurstev oz. popoldanskega in nočnega dela. Redno se dodatno izobražujem iz stroke – medicine oz. pediatrije, in tudi iz znanj, ki jih potrebujem kot predstojnica. Ostane mi zelo malo prostega časa, ki pa ga posvečam izključno družini.

Bodočim dijakom svetujem, da se pridno učijo in izkoristijo vsako možnost pridobitve dodatnih spretnosti in znanj, saj pregovor "Več znaš, več veljaš" še kako drži.

Pri tem nimam v mislih samo tehničnih znanj temveč tudi znanj o etiki, morali, bontonu ipd., saj še tako velik strokovnjak ne more dobro opravljati svojega poklica, če ga ne opravlja s srcem.

Tatjana Pavlin, dr. med, spec. pediatrije
predstojnica Otroškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto

ČLOVEK JE NAJMOČNEJŠI, KO PREMAGA SAMEGA SEBE

Po končani osnovni šoli sem nadaljevala šolanje na takratni Srednji šoli tehnične in zdravstvene usmeritve, danes je to Šolski center Novo mesto. To je bil čas usmerjenega izobraževanja. S končanim izobraževanjem sem pridobila naziv zdravstveni tehnik. Po uspešno opravljenem sprejemnem izpitu sem se leta 1988 vpisala v 1. letnik medicinske fakultete.

Spomini na srednješolska leta so lepi. Med nami je bilo veliko solidarnosti in medsebojne pomoči, srčnosti in razumevanja. Lahko rečem, da srednješolska leta niso bila zgolj čas, namenjen pomnjenju podatkov. Srečevali smo se z izzivi odraščanja in pridobivanja življenjskih izkušenj tudi zunaj šole in družine. V našem razredu je bilo kar nekaj pridnih učencev. Tako so med nami veterinarji, zdravniki in prizadevne srednje in diplomirane medicinske sestre.

Name so največji vtis naredile šolske ure pri pouku patologije in patološke fiziologije. Določene veščine, natančnosti in spretnosti pa smo pridobili pri medicinskih posegih. Najraje smo opravljali vaje na Otroškem oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, kar je razumljivo, saj so med nami prevladovala dekleta.

Po opravljenem stažu in sekundariju v Splošni bolnišnici Novo mesto sem nadaljevala specializacijo s področja ginekologije in porodništva v Porodnišnici Ljubljana, na Ginekološki kliniki in Onkološkem inštitutu v Ljubljani. Specializacijo sem končala leta 2005 in se zaposlila v Zdravstvenem domu Novo mesto. Pri svojem delu spremljam nosečnice in vodim normalne, kakor tudi patološko potekajoče nosečnosti. Kot ginekologinja opravljam preventivno in kurativno dejavnost, saj smo že več let vključeni v preventivna presejalna programa zgodnjega odkrivanja raka materničnega vratu in raka dojke. Leta 2007 sem pridobila mednarodno licenco na Fetal medicine foundation v Londonu za ultrazvočne preglede ploda in meritev nuhalne svetline v 1. tromesečju nosečnosti. Ultrazvočne preglede ploda opravljam z veseljem, saj večina nosečnosti poteka normalno in se veselim lepega dogodka z bodočimi starši. Vedno pa se žal vse ne izteče po naših pričakovanjih.

V prostem času občasno tudi predavam. Tako sodelujem z Enoto za izobraževanje odraslih na Šolskem centru Novo mesto, torej poučujem na svoji bivši šoli. Predavam tudi na Univerzi za tretje življenjsko obdobje, aktivna pa sem tudi v Društvu kmečkih žena Dolenjske. Preostali prosti čas pa z veseljem namenim svoji družini.

Ko se ozremo nazaj, vedno najbolj šteje tisto, v kar smo vložili več truda. Šteje hrepenenje, ki ga občutimo, ko se nečesa v bližnji prihodnosti veselimo. Ob tem pa je pomembno tudi sporočilo Radovednega Tačka, ki pravi, da je človek najmočnejši takrat, ko premaga samega sebe.

Marijana Klarič Kamin, dr. med., spec. ginek. in porod.

SPET DOMA

*Vsak v svojo smer prijatelji smo se razšli,
po službah mlado kri si ohladili
in mnogi na prijateljske vezi
ob mladih ženah zdavnaj pozabili.*

Ciril Zlobec

Kot deklica sem se s sosedovimi otroki igrala zdravnike, medicinske sestre in učiteljice, pri čemer nam je za prvo dejavnost služila vrtčevska utica, za drugo pa preprosta lesena miza z majhnimi hlodi okoli nje, kamor sem ponosno posedla svoje učence. Ni naključje, da sta me ti dve poslanstvi spremljali tudi naprej v življenju in sta tudi danes del mene.

Veliko let je minilo, odkar sem sedela na šolskem hodniku zdravstvene šole in se veselila v upanju, da morda le ne bomo imeli zadnje ure, saj je profesorica zamujala že več kot 5 minut. Na žalost vsakega povprečnega dijaka se le redko zgodi, da zadnja ura odpade.

Vedno se z veseljem in nekakšnim ponosom spomnim, da sem bila dijakinja Srednje zdravstvene in kemijske šole. Postiljanje po dolžini in širini, vesica fellea in nemalo drugih latinskih strokovnih izrazov, potek celjenja rane, dodatna naloga pri testu OKP, če si neopravičeno manjkal, sedenje na stopnicah, miniaturni živalski vrt v biološki učilnici, prošnje najpogumnejšega v razredu, da bi predstavili kontrolno nalogo, nekoliko sramežljivo pozdravljanje učiteljev na šolskem hodniku, šolska praksa ob sredah in hitenje k zadnjima urama OKP ... Vse to so le kamenčki v mozaiku spominov in doživetij, ki me vežejo na to šolo. Prelomnico v takratnem strokovnem izobraževanju pa je predstavljala odločitev ob koncu drugega letnika, ko smo se dijaki morali opredeliti za zaključni izpit ali maturo. Tako so nas razdelili v oddelke in med nami je bilo precej takih, ki smo si kasneje izbrali drugačno poklicno pot.

Četudi se je moja pot učenosti nadaljevala na Filozofski fakulteti v Ljubljani na Oddelku za slovenistiko, nisem samo profesorica slovenskega jezika, ampak sem bogatejša za izkušnjo, da sem lahko razveselila bolnega fantka z risbico, razveselila gospo iz doma starejših občanov, ki me še sedaj gleda s hvaležnimi očmi, potem ko sem ji iz dolgih las spletla kito. Zavedanje in spoznanje, da sem nekomu koristna, je bilo zame že kot najstnici neprecenljivo. Zdravstvena šola je šola za življenje. Poleg praktičnega in koristnega znanja ti vsekakor ponuja veliko več – s svojo empatijo, ki se je sicer ne da naučiti, si kar najbolje upravičil in oplemenitil poslanstvo svojega poklica. Prav moja razredničarka je bila tista, ki me je ob izbiri nadaljnjega izobraževanja usmerila s poslanico, da me vidi pri delu z ljudmi.

In sedaj sem zopet doma – na šolskem centru, tokrat za katedrom. Svojo vlogo učiteljice doživljam prav tako odgovorno, kot so jo učitelji, ki sem si jih vzela za vzor. Moje poslanstvo ni samo naučiti dijaka, kam pravilno postaviti vejico, ampak skozi učne vsebine spomniti ali obuditi vrednote, ki bogatijo naše življenje.

Alisa Kršić, prof.

Ta luč ni od včeraj
in ni samo moja.
Ta luč ne gori od danes do jutri,
gori in sveti iz davne preteklosti
v davno prihodnost.

Tone Kuntner

47 LET SPOMINOV NA ZDRAVSTVENO ŠOLO

50 let zdravstvene šole je dolga doba in prav je, da se spominjamo prehojene poti. Moji spomini ne segajo v sam začetek šole, ker sem se takrat vpisala na Višjo šolo za zdravstvene delavce v Ljubljani.

Naključje je hotelo, da je takratni ravnatelj šole Jože Škufca prišel na višjo šolo z namenom, da pridobi kandidatko, ki bi se zaposlila na Zdravstveni šoli v Novem mestu. Čeprav sem imela že izbrano mesto zaposlitve v bolnišnici Valdoltra, sem na željo mame izbrala zdravstveno šolo v Novem mestu. Tako se je 1. 8. 1966 začelo moje delo na šoli. Takrat naivna in ne dovolj poučena se nisem zavedala, na kakšno delovno mesto se podajam. Bila sem brez vsakih delovnih izkušenj in pedagoških znanj, zato je bil moj začetek na šoli težak.

Delovni dan je takrat trajal 12 ur z večjimi ali manjšimi prekinitvami. Praktični pouk je potekal vsak dan dopoldne, vključno s soboto. Teoretični pouk pa je bil popoldne in je trajal tudi do 19. ure.

Praktična matura na kirurškem oddelku je takrat zajemala tridnevno nego izbranega bolnika in nato teoretični zagovor. Zaradi mojega preslabega znanja kirurške stroke sem tudi jaz opravljala drugo maturo.

Posebno delo je bilo z že zaposlenimi na različnih oddelkih, ki so morali pridobiti znanja na nivoju srednje šole. Ti so imeli kar precej izkušenj na svojem delovnem mestu, jaz pa skoraj nič. Skupaj smo dobro prebrodili vse težave in danes, ko se srečujemo kot upokojenci, se ob druženju večkrat spominjamo tistih časov.

Leta 1982 sem spremenila svojo poklicno pot in nadaljevala delo najprej na otroškem oddelku in nato v ambulanti za sladkorne bolnike. Pri zadnji zaposlitvi sem precej znanj uporabila s pedagoškega področja.

Danes sem upokojena in delam v raznih društvih tako, da pomagam ljudem z nasveti o zdravem načinu življenja. Zelo rada pa srečam nekdanje učence, saj se spominjamo trenutkov, ko smo skupaj preživeli čas na zdravstveni šoli.

Spomin je edini raj, iz katerega nas ne more nihče izgnati.

Johann Paul Richter

Jožica Rolih, VMS

SPOMINI NA ZDRAVSTVENO ŠOLO

Na Srednji šoli za zdravstvene delavce Novo mesto sem se zaposlila po šestletnih delovnih izkušnjah v bolnišnici in patronažni službi. Opravljala sem delo učiteljice praktičnega in teoretičnega pouka s področja zdravstvene nege.

Dijaki so bili v tistem času zelo obremenjeni. Praktični pouk so opravljali v zdravstvenih ustanovah od šestih do enajstih, po odmoru za kosilo so nadaljevali s teoretičnim poukom v šoli. Velik poudarek je bil na uporabi teoretičnega znanja pri opravljanju praktičnega pouka. Učenje je bilo sprotno, ker ni bilo napovedanega spraševanja. Praktični pouk smo izvajali na Otroškem oddelku Splošne bolnice Novo mesto. Samostojno smo od nočne medicinske sestre prevzeli skrb za male bolnike v treh sobah. Skrbeli smo pretežno za dojenčke in majhne otroke. Po

končanem praktičnem pouku smo imeli predajo službe sobni medicinski sestri na oddelku. Delo je bilo zelo odgovorno za dijake in mentorico.

Ob zaključku šolanja so dijaki opravljali zaključni izpit iz praktičnega pouka, strokovno-teoretičnih predmetov in splošno-izobraževalnih predmetov.

Po nekajletnem delu izven šole sem se ponovno zaposlila na šoli kot ravnateljica Zdravstvene in kemijske šole na Šolskem centru Novo mesto. V času moje petletne odsotnosti so se na šoli zgodile velike spremembe: pouk je potekal samo v dopoldanskem času in začelo se je usmerjeno izobraževanje, kjer je bilo predvideno večje število ur splošno-izobraževalnih predmetov ter opravljanje praktičnega pouka samo v tretjem in četrtem letniku. Zmanjšalo se je tudi število ur strokovno-teoretičnih predmetov, šolanje pa so dijaki zaključili brez zaključnega izpita ali mature. Dijaki so imeli odprte poti na višje šole in univerzo, a le če so uspešno opravili sprejemne izpite.

Zaradi predvidene racionalizacije mreže zdravstvenih šol so želeli ukiniti štiri šole v Sloveniji. Med njimi tudi našo, kar smo preprečili s pravimi argumenti.

Naša šola je bila leta 1996 organizatorica prvega republiškega tekmovanja zdravstvenih šol Slovenije iz strokovnih predmetov ter literarnega in likovnega področja.

Ponosna sem, da sem v petdesetletnem delovanju šole prispevala veliko let svojega dela na različnih področjih vzgoje in izobraževanja mladine. Dijakom in vsem zaposlenim na šoli sporočam, naj vas negotovost ne spravi v pesimizem. Znanja vam ne more vzeti nihče.

Ljubica Glücks, VMS, univ. dipl. org.

ZDRAVSTVENA ŠOLA PRAZNUJE

Prazniki prinašajo v naše življenje barvitost in razgibanost. Pred njimi smo po navadi veselo vznemirjeni. Veseli zaradi dogodka, ki se napoveduje, in vznemirjeni zaradi priprav, ki jih zahteva dostojno praznovanje.

Tudi praznovanje petdesete obletnice zdravstvene šole je na šolski center prineslo podobna občutja. Pripravljalne ekipe se že mesece ukvarjajo z ustvarjanjem spremljevalnih aktivnosti ob prazniku. Vsakdo s svojo zadolžitvijo prispeva k skupnemu projektu, da bi bilo naše praznovanje čim bolj slovesno in lepo. Sama sem že skoraj dvajset let del te polstoletne zgodbe.

Na šolo sem prišla opremljena z dobrim desetletjem izkušenj iz zdravstva. Te izkušnje so mi omogočile, da moje poučevanje nikoli ni bilo mehanično in suhoparno, saj so mi primeri iz prakse pomagali ustvarjati žive učne situacije. In to je po mojem mnenju bistvo dobre strokovne šole. Povezovanje teorije s prakso je naša prednost in obveza. Na zdravstveni šoli si prizadevamo graditi zrelega človeka, ki bo postal zelo blizu bolni osebi. V to sem prepričana ne le zaradi mojih izkušenj poučevanja, ampak je to cilj izobraževanja. Želimo ustvariti človeka, ki bo ne le strokovno dobro podkovan, ampak tudi srčen in predan poklicu, ki ga bo opravljal. Menim, da je prav zato naša šola ves čas na dobrem glasu, saj slaba šola ne more ustvarjati dobrih ljudi. Kvaliteta šole pa zagotovo raste tudi s kvaliteto njenih delavcev. Naša kvaliteta je v tem, da ne vztrajamo le v poučevanju dijakov, ki so nam zaupani, ampak se želimo izobraževati tudi sami, vedoč, da »je znanje moč« (F. Bacon). Zato je marsikdo izmed nas učitelj in učenec hkrati. Tako nas ne ohranja v mladostni kondiciji le delo z mladino, ampak tudi osebno in poklicno izpopolnjevanje.

Dobro zdravstveno šolo vzdržuje tudi vztrajanje pri redu in zahtevnosti. Zavedamo se namreč, da bi naše pretirano popuščanje lahko bilo usodno za človeka, ki je odvisen od našega znanja in natančnega dela. Zato si prizadevamo ustvarjati ravnovesje med vzgojo in izobraževanjem. Prepričana sem, da se vsi učitelji zdravstvene šole tega krepko zavedamo. Verjamem, da to vizijo cenijo tako dijaki kot starši, pa tudi zdravstvene ustanove in širše družbeno okolje, s katerim sodelujemo.

Naj zaključim z mislijo bolnika, ki je prisrčno opisal delo naših dijakinj na praksi v bolnišnici, ko je dejal, da bi bil povsem osamljen, če bi ne bilo ob njem »tistih deklic« iz šole.

Misel naj nam bo tudi v prihodnje spodbuda za naše prizadevanje in vztrajanje za dobro šole in s tem tudi zdravstvene stroke nasploh. Pa srečno na novih petdeset let!

Mateja Vodnik, prof.

DELO IN ŽIVLJENJE NA SREDNJI ZDRAVSTVENI IN KEMIJSKI ŠOLI

Leta 1994 sem začela poučevati na Srednji zdravstveni in kemijski šoli Novo mesto. Strokovnega znanja je bilo mnogo, izziv pa mi je predstavljalo razredništvo in delo z dijaki.

V Novo mesto sem se vozila z dijaškim avtobusom in lahko bi rekla, da sem oddelala že eno uro pouka, saj je ves čas tekla beseda o šoli. Dijaki so se na avtobusu učili, pisali domače naloge ali pa spali, skoraj vedno pa so se o profesorjih zelo spoštljivo pogovarjali.

Prvo razredništvo je bila čudovita izkušnja, saj sem v razredu imela zelo dobre in ustvarjalne ljudi. Starši so redno hodili na govorilne ure in dijaki niso veliko manjkali pri pouku. Danes se srečujem z njimi in poklicna ter življenjska pot jih je pripeljala daleč, saj jih je veliko nadaljevalo študij na različnih fakultetah. Zaposleni so v zdravstvu, policiji, pravu, socialnem delu, šolstvu, podali pa so se tudi v podjetništvo. Leta nazaj je bila na šoli splošna matura in dijaki so se lahko z dobrim uspehom vpisali tudi na univerzitetne programe.

Pri naslednjih generacijah dijakov sem opazila spremembo pri vzgoji, učenju, starših. Starši so bili mojih let, zato smo lahko zelo dobro razumeli drug drugega. Začelo se je veliko govoriti o pravicah dijakov. Veliko dela je bilo z vzgojo, še več dela v razredu, da smo dosegli rezultate na poklicni maturi.

Danes sem ponovno razrednik dijakom 4. letnika. Šola je postala velika in vedno znova ugotavljamo, da je vsaka generacija drugačna in da se učimo za poklic in življenje. Pri pouku teorijo podkrepim s primeri iz prakse, včasih pa pride prav tudi humor in teme iz življenja.

Ponosna sem, da delam na Srednji zdravstveni in kemijski šoli Novo mesto, ki sem jo tudi sama obiskovala in letos praznuje 50. rojstni dan. Naša dolžnost je dobro ime šole peljati naprej.

Marija Račič, VMS, univ. dipl. org.

Dotaknejo se pogledi,
da odpoljubijo barve.
Dotaknejo se besede,
da odpoljubijo misli.
Prsti se dotaknejo,
da odpoljubijo drhtenje.

Neža Maurer

PREJEMNICE PRIZNANJ

Vse, kar lahko dosežeš brez truda in dela, nima prave vrednosti.

Joseph Addison

Zbornica zdravstvene in babiške nege – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, je strokovno združenje medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v Republiki Sloveniji.

Priznanja Zbornice – Zveze se podeljujejo posamezniku za vidne dosežke na področju zdravstvene in babiške nege. To so:

- priznanje za življenjsko delo na področju zdravstvene in babiške nege,
- zlati znak,
- srebrni znak,
- priznanje za dosežke na ožjem strokovnem področju,
- spominska, jubilejna in druga priznanja.

Priznanja Zbornice – Zveze je prejelo kar šest diplomiranih ali višjih medicinskih sester, učiteljic, ki so poučevale ali še poučujejo na zdravstveni šoli.

Dobitnice priznanj Zlati znak Zbornice – Zveze

- **Ljubica Glücks** (1996) je zaorala ledino kot prva prejemnica visokega priznanja na šoli. Prejela ga je po 32 letih uspešnega dela. Poklicno pot je začela v Splošni bolnišnici Novo mesto, a želja po novih izzivih in znanju jo je pripeljala na zdravstveno šolo, ki jo je šest let kot ravnateljica uspešno vodila. Po končanem mandatu je poučevala strokovno teoretične predmete na šoli.

S svojim strokovnim znanjem in vestnim delom na področju izobraževanja je pomembno prispevala k razvoju zdravstvene nege v učni ustanovi in izven nje. Pomemben prispevek je pustila v strokovni sekciji medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju.

Ljubica Glücks se je leta 2000 upokojila. Ostaja aktivna, optimistična, s svojim bogatim znanjem in izkušnjami pa je še vedno vzor in pripravljena pomagati mlajšim kolegicam v šoli ali izven nje.

Slavica Naumov (1997)

Slavica Krošelj Naumov je po diplomi leta 1971 prvo zaposlitev našla na Srednji zdravstveni šoli v Novem mestu, kjer je službovala 13 let. Z umirjenim pristopom, strokovnostjo in poudarkom na etičnem pristopu do bolnika je uspešno prenašala znanje na mlajše generacije zdravstvenih delavcev v šoli in v bolnišnici.

Poklicno pot je nadaljevala v Zdravstvenem domu Novo mesto. Od leta 1990 do upokojitve pa je bila glavna medicinska sestra Splošne bolnišnice Novo mesto. Stikov s šolo in dijaki ni nikoli pretrgala. Dijaki se izobražujejo na kliničnih oddelkih splošne bolnišnice in tudi kot glavna sestra je bila izobraževanju in mladini naklonjena.

S svojo skromnostjo ni nikoli opozarjala nase, čeprav je aktivno sodelovala na mnogih strokovnih področjih.

- **Jožica Rolih** (1999) je bila med prvimi učiteljicami strokovnih predmetov na zdravstveni šoli. Svojo poklicno pot učiteljice je začela leta 1966. Bila je mentorica številnim generacijam medicinskih sester, ki se je spominjajo kot stroge, vendar razumevajoče učiteljice in vzgojiteljice.

V želji po delu z bolniki je zapustila šolo in leta 1982 svojo poklicno pot nadaljevala v Splošni bolnišnici Novo mesto. Nikoli pa ni povsem opustila poučevanja. Svoje pedagoške sposobnosti je s pridom uporabljala pri predavanjih v društvu diabetikov, aktivno je sodelovala tudi v regijskem društvu medicinskih sester.

Jožica je skromna in vedno pripravljena pomagati. Neprecenljiv je njen dober spomin, ki je kot leksikon zgodovine zdravstvene šole.

Dobitnice priznanj Srebrni znak DMSBZT Novo mesto

Vida Novak (2005)

Vida Novak je želja po delu z mladimi pripeljala na Srednjo zdravstveno šolo Novo mesto, kjer je začela svojo poklicno pot. Bila je učiteljica strokovnih predmetov in praktičnega pouka. Številne generacije dijakov se je spominjajo kot mentorice, učiteljice in razredničarke. Bila je dosledna in natančna. Poklicna pot je ni nikoli zanesla izven šole, ostala je zvesta izobraževanju in delu z mladimi.

Njeno delo tudi izven šole ni ostalo neopazno. Bila je tajnica sekcije medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju, članica izvršilnega odbora regijskega društva, kjer je bila med pobudniki ustanovitve pohodniške sekcije.

Vida Novak je leta 2013 zaključila življenjsko pot. Nasmeh in optimizem na njenem obrazu nista premagala bolezni, vsem, ki smo jo imeli radi, pa sta pustila nepozaben spomin.

Marija Račič (2007)

Svojo poklicno pot je začela v UKC Ljubljana na nefrološki kliniki. Po devetih letih življenja v Ljubljani je začutila, da potrebuje nekaj novega. Leta 1994 se je zaposlila na zdravstveni šoli Novo mesto, kjer še danes poučuje strokovno teoretične predmete in praktični pouk. Po skoraj 20 letih dela na šoli jo poznajo številne generacije dijakov kot natančno in dosledno. Enakovredno strokovnemu znanju prenaša na dijake tudi moralne in etične vrednote, kar je vidno v šoli in izven nje. Glede stroke zdravstvene nege ima visoke cilje. Vrsto let je sodelovala pri pripravi pol za poklicno maturo, sodeluje v regijskem društvu medicinskih sester ter skrbi za promocijo šole. Je mentorica krožka, kjer z dijaki merijo krvni pritisk. Kot mentorica je z dijaki prejela Krkino nagrado za raziskovalno nalogo z naslovom Arterijski krvni tlak pri mladostnikih.

Kljub že narejenemu se Marija zaveda, da vsako novo šolsko leto prinese nove izzive.

Mojca Simončič (2012)

Prvi zaposlitvi Mojce Simončič sta bili v Splošni bolnišnici Celje in Trubarjevem domu upokojencev Loka pri Zidanem Mostu. Z bogatim znanjem poznavanja različnih strokovnih področij se je leta 2000 zaposlila na Srednji zdravstveni in kemijski šoli Novo mesto.

Že od začetka je Mojca poleg rednega pouka vpeta v različne dejavnosti. Je mentorica dijakom prostovoljcem, kot organizatorica in predavateljica sodeluje na strokovnih seminarjih, aktivno je sodelovala v sekciji medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju, sodelovala je v prenovi programa zdravstvena nega in bolničar-negovalec, sodeluje tudi z Rdečim križem. Vedno je pripravljena pomagati tako dijakom kot sodelavcem, svoje delo opravlja z veseljem.

Mojčin prispevek k razvoju stroke zdravstvene nege in promociji šole je bil opazen tudi izven šolskega prostora, zato je bila Mojca lanskoletna prejemnica priznanja. To pa zanjo ne pomeni le pohvale, ampak tudi spodbudo in motivacijo za nadaljnje delo.

Blažena Berus, VMS, univ. dipl. org.

Življenje se včasih drži
veselo na smeh,
a včasih le težka taji
solze v očeh.
Najlepše je, ko se razsipa
z žarom na vse strani
in vse do poslednjega hipa
z visokim plamenom gori.

Niko Grafenauer

SRCE, ZNANJE IN PRIJAZNOST

Ob 50-letnici smo želeli dijake spodbuditi k razmišljanju o pomenu in veličini naše ustanove, ki izobražuje za tako pomembne poklice, kot so medicinska sestra, bolničar-negovalec, kemijski, farmacevtski in kozmetični tehnik. Pri vseh poklicih je potrebno veliko srca, znanja in prijaznosti, zato so se dijaki literarno in umetniško izražali, kako dojemajo svoj poklic.

SRCE

Ne glej nazaj,
saj tam ni postaj.
Če hočeš boljši jutri
se potruji
in se ne utruji.
Ko delaš zase, delaj tudi za druge,
da ne občutiš tuge
v sebi in v ostalih, tamalih in tastarih.

Imej veliko srce,
to lahko o tebi veliko pove.
Naredi nekaj, kar je dobro in kar je prav,
spoštuj starejše
in ne misli, da je človek zaostal,
ker je starejši
in njegov spomin je počasnejši.

Bodi prijazen, ne brezobrazen,
bodi zmagovalec,
tekmovalec s samim sabo,
glej, da ne bo tvoje srce slabo,
ker tako ne boš nikoli dosegel boljšega jutri
in tako se boš zjutraj
še zmeraj umival in umazan bival.

Za poklic bolničar-negovalec se nisem odločil,
to je samo šola,
od katere bom odskočil,
se s svojim sanjskim življenjem poročil,
prijazen ostal
in tudi, če ne bom dobil,
bom dal in ne bo mi žal.

Anita Stupar, 3. a KT – pohvala likovni natečaj

ZNANJE

Zdravilne rože imajo čudežno moč,
so vedeli že davno nekoč.
Za vsako tegobo rožica cveti,
iz nje se lahko pripravek naredi.

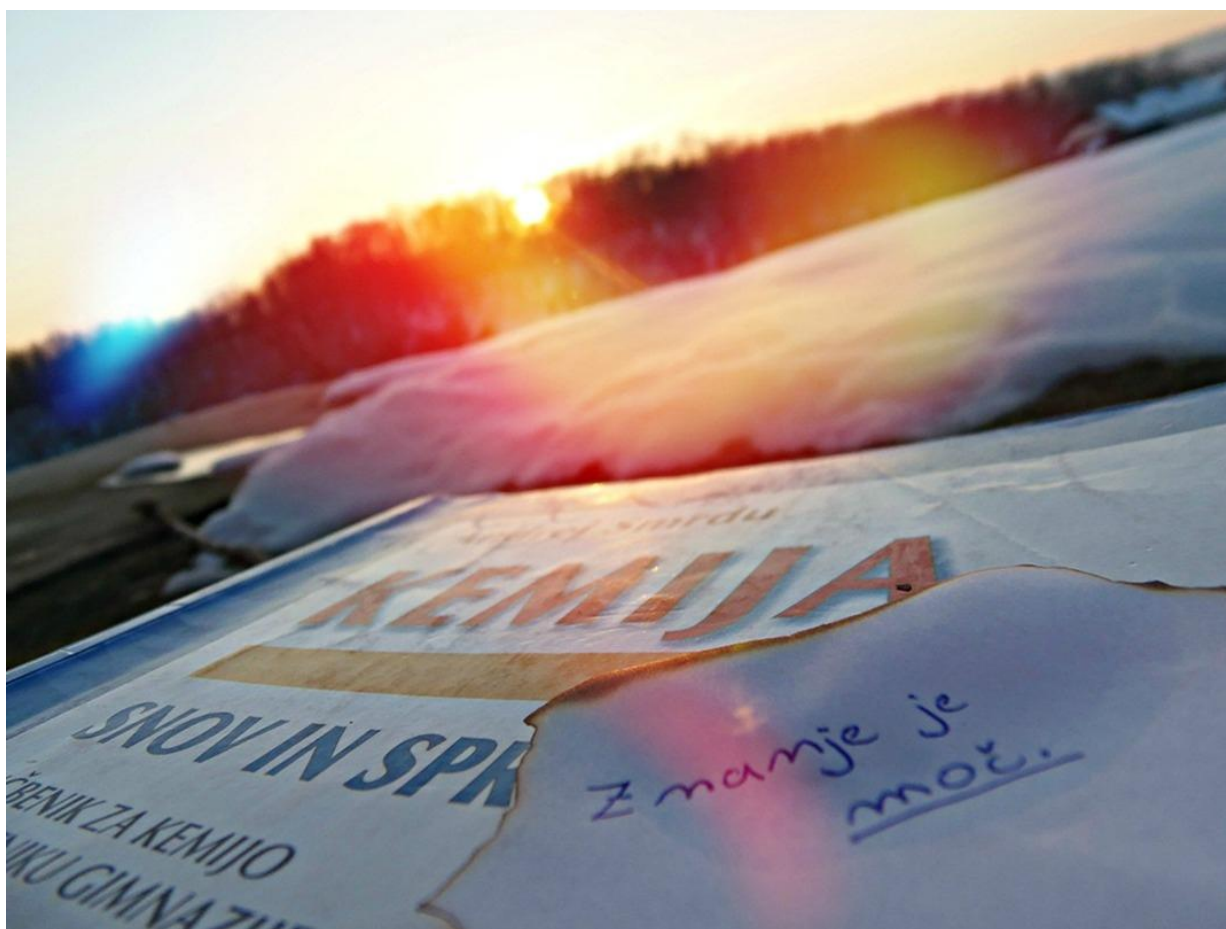
Kot vsako dekle imam probleme,
preizkusila sem vse mogoče kreme.
Prav dosti pa nobena ne pomaga,
nestrpnost je prišla do praga.

V smeri farmacije se moj svet odvija,
veliko novih se stvari v laboratoriju razvija.
Čeprav mi delo tam je še dokaj tuje,
želja po znanju vse premaguje.

Natančnost pri tem poklicu pomembna je in ključna,
če nočemo, da bila bi reakcija prebučna.
V belih haljah podobni smo pravim farmacevtom,
pristojijo nam še bolje kot kakšnim terapevtom.

Od šole, ki jo obiskujem,
res veliko pričakujem.
Da s svojim znanjem, ki ga pridobim,
ta naš svet boljši naredim.

Špela Pust, 2. a FT

Mateja Klemenčič, 2. b FT – 1. mesto fotografski natečaj

SRCE, ZNANJE IN PRIJAZNOST ZA BOLJŠI JUTRI

Zadnje leto šolanja na osnovni šoli so se mi po glavi podila mnoga vprašanja, kam naprej, kaj postati, kakšen poklic naj opravljam, da bom za svet naredila nekaj lepega, se ob tem počutila srečno in zaslužila denar, ki ima zadnje čase pomembno vlogo v naših življenjih.

Verjamem, da nisem edina, ki se je spraševala vse to. Ker je delo z ljudmi nekaj, kar sem si želela opravljati, sem začela poizvedovati o srednji zdravstveni šoli. Sprva nisem bila prepričana. Odločala sem se med umetnostjo in zdravstvom, na koncu pa sem se vseeno odločila za poklic srednje medicinske sestre in umetnost pustila za prosti čas. Prepričana sem, da sem se odločila pravilno. Seveda je opravljanje takšnega poklica ogromna odgovornost. Imeti moraš veliko srce, pridne roke in »razgibane« možgane, saj se v zdravstvu vedno pojavi kakšna uganka.

Navdušena sem nad tem, da opravljamo kabinetne vaje vsak teden in nas naši profesorji pripravljajo na delo, ki nas čaka. Nenehno nas opozarjajo na natančnost, dobrosrčnost in higieno, s tem pa nas hkrati pripravljajo na prakso, ki sledi v tretjem letniku. Znanje črpamo z vseh strani, saj je delo s človekom in njegovim zdravjem zahtevno. Vsekakor moraš ostati ves čas zbran. Za ta poklic smo se odločili sami, zato je prav, da vztrajamo in se naučimo čim več.

Pravi zdravstveni delavec naj bi imel lastnosti, ki bi bile koristne tako zanj kot za pacienta. Mora biti prijazen, strpen, urejen, pozitiven, pridnih rok, natančen ter vedno pripravljen pomagati in priskočiti na pomoč ob stiski. Biti mora dostopen za pogovor in skrbeti za pacientovo dobro počutje ter zdravje.

Strinjam se z mislijo, da je prihodnost kakovostnega življenja ravno v zdravstveni stroki. Zdravstvo nikoli ne nazaduje, v zadnjih nekaj letih se le še pospešeno razvija. Brez zdravja tudi ni življenja, zato je pomoč zdravstvenega delavca vedno še kako dobrodošla.

Bolnišnice se nenehno ukvarjajo z vsakodnevnimi nesrečami. Odgovorno je, da se za ta poklic odločijo vsi, ki bi želeli pomagati ljudem, se naučiti, kako skrbeti za svoje zdravje, in vsi tisti, ki bi bili pripravljeni pomagati ne glede na čas in kraj nesreče, ter tisti, ki bi bili vedno spoštljivi ter odgovorni do svojega poklica. Vsako delo je naporno, vendar največ šteje rezultat, ki ga dosežemo po koncu svojega delavnika. Če nekomu pomagaš, občutiš zadovoljstvo in mislim, da je to tisto, kar je vredno truda. Pomembna je tudi osebna higiena, saj se moramo zavedati, da lahko brez nje hitro ogrozimo zdravje bolnika in to vsekakor ni cilj zdravstvenega delavca.

Šolski center Novo mesto je ustanova, ki je vedno vesela novih znanja željnih dijakov. Vsak poklic nekaj šteje. Vsi tisti, ki pa razmišljate o poklicu zdravstvenega delavca, dobro premislite, ali je vaša želja pomagati drugim in graditi tudi na osebni rasti, nato pa izberite šolanje za ta poklic in se zanj pridno trudite. Rezultat tega bo več kot le dober, saj vse znanje, ki ga pridobimo skozi štiriletno izobraževanje za poklic zdravstvenega delavca, pomaga, da spremenimo marsikaj v svojem osebnem življenju ter tako pomagamo tistim, ki so pomoči potrebni. Vpis v štiriletni program ZN odpira mnoge poti in je iztočnica za skoraj vse veje zdravstva. Vedno se lahko odločite za nadaljnje izobraževanje in izberete svojo pot do poklica vaših sanj. Torej izberite svojo pot z glavo in srcem ter vztrajajte preko vseh ovir, ki vas čakajo v življenju, saj je cilj z vsakim korakom bližje.

Tjaša Škoberne, 2. b ZN

PRIJAZNOST

Zdravje je pomembna stvar,
da nas le ne bi zapustilo nikdar.
V življenju za malenkosti najdemo prostor,
ko pa zbolimo,
zelo trpimo
in spustimo svoj zastor.
Takrat prihitimo vsi,
ki na ŠCNM nekoč smo bili.
Zdravstvenik rad za druge skrbi,
nad bolniki noč in dan bedi.
Zgodaj vstaja,
se razdaja,
da nekomu vedno znova sonce vzhaja.
Starejše in bolne **bolničar** neguje,
v stiski, osami jih s toplo besedo povezuje.
Farmacija zanimiv del zdravstva je,
zdravila, recepti, lekarna kar vrstijo se.
Za dobro počutje ter lepo, negovano lice
pa odlično poskrbijo naše **kozmetične tehnice**.
Kemiki pri svojem delu zelo natančni so,
spoznajo se na več kot le na H₂O.
Molekule tu, molekule tam,
spojine, reakcije iz dneva v dan.
Ko pa težava pokuka na plan,
pridemo mi, da vam polepšamo dan.
Šola naša
nam da najlepši poklic,
nas nič ne prekaša,
ko slišimo
srca klic.

Maruša Zupet, 2. a ZN

NAŠA ŠOLA

Tam na Šegovi ul'ci stoji,
velika šola, ki nam znanje deli.
Preko 3000 dijakov notri sedi,
da v življenju vsak postal bi, kar si želi.

To šolo obiskovalo je mnogo ljudi,
so se učili in pridni bili,
profesorje ubogali, špricali nič,
v zvezde kovali svoj bodoči poklic.

Od medicinskih sester, kemikov in farmacevtk,
nekaj fantov v krogu deklet,
zdravstvo dobilo je odličen zalet.

Tudi lepota na šoli cveti,
za to poskrbijo kozmetični tehniki,
ki te naličijo kot pravi umetniki.

Barbara BEVC, 2. b FT

Iza Gračan, 3. b ZN – 1. mesto likovni natečaj

IZJAVE DIJAKOV O ŠOLI TER POČUTJU NA NJEJ

Kaj napisati, ko dobiš nalogo, da napišeš misel o šoli? Šola me spomni na prijatelje, zabavo, učenje, spoznavanje novega. Pravimo, da ne maramo šole, a vsi dobro vemo, da brez šole ne gre, saj ta odpira vrata v svet. V šolo sem vstopila s strahom, a upam, da jo bom zapustila pogumna, samozavestna in pripravljena na nove izzive.

Suzana Gerkšič, 2. a ZN

Na naši šoli je res sijajno. Zdaj, ko se že poznamo, si tudi več zaupamo in pletejo se vedno nova prijateljstva. ŠCNM je izredno zanimiva in čudovita šola, ki nam da vse potrebno znanje za opravljanje cenjenih poklicev in za nadaljnje življenje. Na zdravstveno šolo smo prišli malo prestrašeni, željni novih izzivov, odšli pa bomo polni znanja.

Maruša Zupet, 2. a ZN

Na šoli se počutim domače, čeprav nisem iz Novega mesta. Šola mi je izpolnila vsa pričakovanja, saj tu dobivam znanja za poklic moje prihodnosti. Profesorji so zahtevni, a le tako se česa naučimo in si kaj zapomnimo.

David Bahun, 2. d PTI

Odločila sem se za zdravstveno šolo, ker zelo rada pomagam ljudem, ki potrebujejo pomoč. Profesorji so mi podali že veliko znanja, ki mi bo v pomoč pri opravljanju poklica in v zasebnem življenju.

Maruša Jesih, 2. d PTI

Na zdravstveno šolo sem se vpisala z namenom, da bi lahko pomagala, rada pa imam tudi delo z ljudmi. Všeč mi je praktični pouk, saj tako pridobivam delovne izkušnje, ki so še kako potrebne in pomembne v našem poklicu.

Martina Pivec, 4. a ZN

Zdravstvena šola nudi odlično podlago za nadaljnje šolanje ali opravljanje poklica. Profesorji so strpni in pravični. Kdor si želi opravljati poklic tehnika zdravstvene nege, mora biti odgovoren, komunikativen in poln volje do dela z ljudmi.

Nina Šobar, 4. a ZN

Ni mi žal, da sem se vpisala na zdravstveno šolo. Všeč mi je praktični pristop, delo z ljudmi. Tudi odnosi med dijaki in profesorji so dobri.

Anonimnež, 4. a ZN

Pred štirimi leti sem se odločila, da se vpišem na zdravstveno šolo. Nisem imela velikih pričakovanj, a šola me je vseeno pozitivno presenetila. Profesorji so prijazni, s sošolci se dobro razumemo in zato se počutim odlično.

Anonimnež, 4. b ZN

Šele sedaj, v četrtem letniku, se zavedam, da je bila odločitev za zdravstveno šolo prava odločitev. Izbrala sem si poklic svojega življenja, kajti pomoč sočloveku je nekaj najlepšega in dragocenega.

Tjaša Ponikvar, 4. b ZN

Vse poti so
večno stare,
vsak korak
je večno nov.

Kajetan Kovič

KAM NAS VODIJO POTI

Vsak učitelj si želi, da bi njegovi učenci postali uspešni v nadaljnjem življenju, ko zapustijo šolske prostore in se podajo v Svet. Uspeh pa je tudi pot do sreče, ki si jo vsak posameznik želi.

Vsi, ki so obiskovali zdravstveno šolo, in ki so z njo živeli in dihali na najrazličnejše načine, so pripomogli, da se je glas šole, dijakov, učiteljev ter dobrih dejanj širil in da je šola danes to, kar je – *učeca se šola, v kateri s sodelovalno kulturo ustvarjamo pogoje za učenje in poučevanje, ki omogočajo nenehno poklicno in osebno rast dijakov in strokovnih delavcev*, kot je zapisano v viziji šole.

V naši okolici je veliko zvenceh in manj zvenceh imen, veliko znanih in manj znanih obrazov, veliko Ljudi, ki so bili naši dijaki.

Vsakdo si zasluži posebno mesto v mozaiku šole in zato naj ne zameri tisti, ki ga nismo omenili, ker ni bilo namerno. Bil je in vedno bo – naš. Pripada šoli, ki letos praznuje, pripada šoli, ki jo je gradil in bil del nje.

Pa vendar – okoli nas so naši bivši dijaki:

dr. Vida Čadonič Špelič, dr. vet. med.	doktorica veterinarske medicine
dr. Simona Borštnar, dr. med.	specialistka onkologije
dr. Damjana Zupančič Božič	magistra farmacije
Damjana Koželj, dr. med.	specialistka ginekologije in porodništva
Suzana Glavan, dr. med	specialistka ginekologije in porodništva
Tatjana Pavlin, dr. med.	specialistka pediatrije
Robert Matkovič, dr. vet. med.	doktor veterinarske medicine
Matjaž Roženberger, dr. med.	specialist splošne medicine
Marijana Klarič Kamin, dr. med.	specialistka ginekologije in porodništva
asis. dr. Janez Dolensšek, dr. med.	specialist pediater
Nives Hočevar, dr. med.	specialistka šolske medicine
Marjan Gorenc, dr. med.	specialist gastroenterolog
Boris Krajačič, dr. med.	specialist internist
Mojca Novljan, dr. dent. med.	doktorica dentalne medicine
Anita Klobučar	odvetnica
Sabina Šehić	nosilka večkratnega naziva evropske in svetovne prvakinja v taekwondo-ju in v kick-boksu; štirikratna nosilka naziva športnice leta v novomeški občini
Bojan Krivec	košarkar, trikratni državni prvak v ekipi KK Krka
Rok Štrucel	borilni šport
Matjaž Kumelj	mister Slovenije 2012, pevec All 4 Play
Tina Horvat	All 4 Play
Žana Povše Salobir	slovenska pevka zabavne glasbe, igralka
Majda Arh	slovenska pevka
Izidor Hotko	rokometaš, igralec MRK Krka in MRD Dobova

KAZALO

PRAZNIK.....	2
NAGOVOR DIREKTORJA	3
NAGOVOR RAVNATELJICE	4
LETO 2013	5
SREDNJA ZDRAVSTVENA IN KEMIJSKA ŠOLA SKOZI ČAS.....	7
SPOMIN NA LETO 1963.....	10
ZGODBA O DOJENČKU	11
PRVA GENERACIJA ZDRAVSTVENE ŠOLE	12
SRCE ZA POKLIC	14
ČLOVEK JE NAJMOČNEJŠI, KO PREMAGA SAMEGA SEBE.....	15
SPET DOMA	16
47 LET SPOMINOV NA ZDRAVSTVENO ŠOLO.....	18
SPOMINI NA ZDRAVSTVENO ŠOLO.....	19
ZDRAVSTVENA ŠOLA PRAZNUJE.....	20
DELO IN ŽIVLJENJE NA SREDNJI ZDRAVSTVENI IN KEMIJSKI ŠOLI.....	21
PREJEMNICE PRIZNANJ.....	23
SRCE, ZNANJE IN PRIJAZNOST	27
SRCE.....	27
ZNANJE.....	29
SRCE, ZNANJE IN PRIJAZNOST ZA BOLJŠI JUTRI.....	30
PRIJAZNOST	31
NAŠA ŠOLA.....	32
IZJAVE DIJAKOV O ŠOLI TER POČUTJU NA NJEJ.....	33
KAM NAS VODIJO POTI	35

Viri in literatura:

- R. Mohar: 130 let obrtnega šolstva in 40 let zdravstvene šole v Novem mestu. Novo mesto, Šolski center, 2003.
- Bilten 10. državnega tekmovanja tehnikov zdravstvene nege in 2. državnega tekmovanja bolničarjev-negovalcev. Novo mesto, Šolski center, 2005.
- Bilten 8. državnega tekmovanja kemijskih tehnikov. Novo mesto, Šolski center, 2003.
- D. Papež: Razstava Srednja zdravstvena in kemijska šola skozi čas. Novo mesto, Šolski center 2013.

Bilten smo pripravili

Aleš Absec
Blažena Berus
Janja Florjančič
Nada Fortuna Makar

Fotografije

Marta Lindič
Arhiv Srednje zdravstvene in kemijske šole Novo mesto

Izdal

Šolski center Novo mesto
Šegova ulica 112
Novo mesto

Novo mesto, november 2013